

Spolni odgoj i spolne navike studenata Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci

Cestarić, Dora

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Faculty of Health Studies / Sveučilište u Rijeci, Fakultet zdravstvenih studija u Rijeci**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:184:083267>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-10**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Health Studies - FHSRI Repository](#)

SVEUČILIŠTE U RIJECI
FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA
PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ
PRIMALJSTVO

Dora Cestarić

SPOLNI ODGOJ I SPOLNE NAVIKE STUDENATA FAKULTETA
ZDRAVSTVENIH STUDIJA SVEUČILIŠTA U RIJECI: rad s istraživanjem
Završni rad

Rijeka, 2022.

UNIVERSITY OF RIJEKA
FACULTY OF HEALTH STUDIES
UNDERGRADUATE PROFESSIONAL STUDY
OF MIDWIFERY

Dora Cestarić

SEXUAL EDUCATION AND SEXUAL HABITS OF STUDENTS OF THE FACULTY OF
HEALTH STUDIES, UNIVERSITY OF RIJEKA: research

Bachelor thesis

Rijeka, 2022

Izvešće o provedenoj provjeri izvornosti studentskog rada

Opći podatci o studentu:

Sastavnica	Fakultet zdravstvenih studija, Sveučilište u Rijeci
Studij	Preddiplomski stručni studij Primaljstvo
Vrsta studentskog rada	Završni rad
Ime i prezime studenta	Dora Cestarić
JMBAG	601983 11 0351009143 3

Podatci o radu studenta:

Naslov rada	Spolni odgoj i spolne navike studenata Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci
Ime i prezime mentora	Iva Keglević
Datum predaje rada	29.6.2022.
Identifikacijski br. podneska	1864595051
Datum provjere rada	29.6.2022.
Ime datoteke	ZAVRSNI_RAD_Cestari_ispr.docx
Veličina datoteke	273.34K
Broj znakova	48473
Broj riječi	8964
Broj stranica	38

Podudarnost studentskog rada:

Podudarnost (%)	9%
-----------------	----

Izjava mentora o izvornosti studentskog rada

Mišljenje mentora	
Datum izdavanja mišljenja	29.06.2022
Rad zadovoljava uvjete izvornosti	DA x
Rad ne zadovoljava uvjete izvornosti	
Obrazloženje mentora (po potrebi dodati zasebno)	Rad je učinjen sukladno pravilima Fakulteta zdravstvenog studija za završne radove

Datum

29.06.2022.

Potpis mentora

Iva Keglević

Rijeka, 26. 4. 2022.

Odobrenje nacerta završnog rada

Povjerenstvo za završne i diplomske radove Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci
odobrava nacrt završnog rada:

SPOLNI ODGOJ I SPOLNE NAVIKE STUDENATA FAKULTETA
ZDRAVSTVENIH STUDIJA SVEUČILIŠTA U RIJECI: rad s istraživanjem
SEXUAL EDUCATION AND SEXUAL HABITS OF STUDENTS OF THE
FACULTY OF HEALTH STUDIES, UNIVERSITY OF RIJEKA: research

Student: Dora Cestarić
Mentor: Iva Keglević, mag. med. techn.

Sveučilište u Rijeci, Fakultet zdravstvenih studija
Preddiplomski stručni studij Primaljstvo

Povjerenstvo za završne i diplomske radove

Predsjednik Povjerenstva

Pred. Helena Štrucelj, dipl. psiholog – prof.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Spolni odgoj.....	2
1.1.1. Spolni odgoj u Republici Hrvatskoj	2
1.1.2. Spolni odgoj u Europi	3
1.2. Spolne navike	3
1.2.1. Broj spolnih partnera i dob prvog spolnog odnosa	3
1.2.2. Cijepljenje protiv humanog papiloma virusa	4
1.2.3. Redoviti ginekološki pregledi	4
1.2.4. Zaštita od spolno prenosivih bolesti	4
2. CILJEVI I HIPOTEZE	6
3. ISPITANICI I METODE.....	7
3.1. Ispitanici	7
3.2. Postupak i instrumentarij	7
3.3. Statistička obrada podataka	8
3.4. Etički aspekti istraživanja.....	9
4. REZULTATI.....	10
4.1. Socio-demografski podatci	10
4.2. Usporedba spolnih navika studenata prema spolu.....	10
4.3. Usporedba spolnih navika studenata prema dobi	12
4.4. Usporedba spolnih navike studenata prema mjestu stanovanja.....	14
4.5. Usporedba spolnih navika studenata s obzirom na provođenje spolnog odgoja u školi	16
4.6. Pitanje „Ukoliko je odgovor na prethodno pitanje „da“, u vidu kojeg predmeta“	18
4.7. Pitanje „Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju“	18
4.8. Pitanje „S koliko ste godina prvi puta imali spolni odnos“ i „S koliko ste partnera imali spolni odnos“	19
5. RASPRAVA	20

6. ZAKLJUČAK.....	22
7. LITERATURA	23
8. PRIVITCI.....	26
PRIVITAK A: Popis ilustracija.....	26
PRIVITAK B: Anketni upitnik.....	26
9. KRATKI ŽIVOTOPIS.....	30

SAŽETAK

Ciljevi ovog istraživanja su utvrditi postoje li razlike u spolnim navikama studenata Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci prema spolu, dobi i mjestu stanovanja i utvrditi postoje li razlike u spolnim navikama studenata s obzirom na provođenje spolnog odgoja u školi. U Hrvatskoj ne postoji jedinstveni zasebni predmet spolnog odgoja kao u drugim zemljama Europe i svijeta. Zemlje koje imaju spolni odgoj kao zasebni predmet imaju značajno manje maloljetničkih trudnoća i pobačaja, te manje spolno prenosivih bolesti.

Ovo istraživanje je provedeno pomoću anonimnog anketnog upitnika izrađenog isključivo za ovo istraživanje. Upitnik se sastojao od 3 demografska i 11 specifičnih pitanja. U istraživanje bilo je uključeno 128 studenata.

Muškarci su o spolnom odgoju statistički značajno više naučili iz medija od žena (73,3%). Muškarci koriste značajno više mehaničke metode kontracepcije (66,7%). Žene naprema muškaraca imaju manje spolnih partnera, 3 (2-4): 4 (2,5-6,5). Studenti 25 godina i mlađi su statistički više u pubertetu naučili iz izvora medija, škole i zdravstvenih djelatnika. Više je ispitanika sa 25 godina i mlađih cijepljeno protiv HPV-a (37,4%). Ispitanici stariji od 25 godina češće idu na redovne ginekološke preglede (86,1%). 27% starijih ispitanika ne koristi kontracepciju što je također značajno. Stariji ispitanici imaju više spolnih partnera u odnosu na mlađe 3 (2-5) : 2 (1-4). Kod usporedbe ispitanika s obzirom na mjesto stanovanja nije pronađena statistički značajna razlika. Za povezanost spolnog odgoja i spolnih navika nađena je razlika u tome da su oni studentu koji nisu imali spolni odgoj u školi značajno više naučili od prijatelja o spolnom odgoju (70,8%), nego u školi (16,7%). Značajno više je onih koji su imali spolni odgoj u školi i cijepljeno je protiv HPV-a, u odnosu na one koji nisu imali (32,6% : 12,5%). Prosječna dob ulaska u spolne odnose je 17,71, prosječan broj spolnih partnera je 3,37.

Zaključno je da je statistički najviše značajna razlika među dobi ispitanika, dok među drugim varijablama razlika nije jako izražena.

Ključni pojmovi: *spolni odgoj, spolne navike, školski kurikulum*

SUMMARY

The aims of this study are to claim whether there are differences in sexual habits of students of the Faculty of Health Studies at the University of Rijeka according to gender, age and place of residence and to determine whether there are differences in sexual habits of students regarding the conduct of sex education in school. In Croatia, there is no single separate subject of sex education as in other countries in Europe and the world. Countries that have sex education as a separate subject have significantly fewer underage pregnancies and abortions, and fewer sexually transmitted diseases.

The research was conducted using an anonymous survey questionnaire developed exclusively for this research. The questionnaire consisted of 3 demographic and 11 specific questions. This study included 128 students, 88,3% females and 11,7% males.

Men learned statistically significantly more from the media than women (73,3%). Men use significantly more mechanical methods of contraception (66,7%). Women versus men have less sexual partners, 3 (2-4): 4 (2,5-6,5). Students 25 years and younger learned statistically more at puberty from media sources, schools and health professionals. More patients 25 years and younger were vaccinated against HPV (37,4%). Older than 25 respondents are more likely to go for regular gynecological examinations (86,1%). 27% of older respondents do not use contraception, which is also significant. Older respondents have more external partners compared to younger 3 (2-5): 2 (1-4). No statistically significant difference was found when comparing the respondents regarding the place of residence. For the connection between sex education and sexual habits, a difference was found in the fact that those students who did not have sex education in school learned significantly more from friends about sex education (70,8%) than in school (16,7%). There were significantly more people who had sex education at school and were vaccinated against HPV, compared to those who did not (32,6%: 12,5%). The average age of sexual intercourse is 17,71, the average number of sexual partners is 3,37.

It is concluded that the statistically most significant difference is among the age of the respondents, while among other variables the difference is not very pronounced.

Key words: *sexual education, sexual habits, school curriculum*

1. UVOD

Spolni odgoj predstavlja naziv za predmete koji bi u školama trebali pružiti znanja o ljudskoj seksualnosti (1). On bi trebao pružiti svojim slušateljima potrebna znanja i vještine o sigurnom i opuštenom uživanju u vezi s partnerom ako to oboje žele. Također, jedan od ciljeva spolnog odgoja je pružiti znanstveno utemeljene informacije, kako bi mladi mogli preuzeti odgovornost za svoje i partnerovo spolno zdravlje (2).

Ovaj rad će analizirati spolne navike studenata, odnosno godine ulaska u spolni odnos, metode sprječavanja neželjene trudnoće i spolno prenosivih bolesti. Također, dobre spolne navike su i redoviti pregledi kod ginekologa, broj spolnih partnera te, cijepljenje protiv humanog papiloma virusa. Prihvatanje dobrih spolnih navika isto tako je jedan od ciljeva spolnog odgoja te preduvjet za odgovorno spolno ponašanje. Uvođenjem spolnog odgoja u kurikulum škole spriječilo bi se rizično spolno ponašanje i prenošenje netočnih informacija među vršnjacima i iz medija (3). U nekim ranijim istraživanjima dobiveni su rezultati da mladi sve ranije ulaze u spolni odnos, dok oni koji žive na selu prvi spolni odnos imaju nešto kasnije od onih iz grada. U istom istraživanju dobiven je rezultat da žene imaju manje spolnih partnera od muškaraca (4).

Već 1955. godine je prvi put uveden spolni odgoj pod obavezni predmet u škole, a uvela ga je Republika Švedska (5). Njen primjer slijedile su i druge države Zapadne Europe koje su također u drugoj polovici 20. stoljeća uvodile spolni odgoj u školske kurikulume. Među tim državama bila je Finska koja je već 1970. godine uvrstila spolni odgoj u škole (2). Nakon Finske zdravstveni odgoj, a tako i spolni, 1992. godine uvodi i Švicarska (6).

U Republici Hrvatskoj zdravstveni odgoj se u školske kurikulume uvodi 2013. godine. Plan je da se provodi u osnovnim i srednjim školama kroz različite predmete. U vezi spolnog zdravlja priča se pod modulom „Spolna/rodna ravnopravnost i odgovorno spolno ponašanje“ o kojem je bilo najviše polemike (6,7). To daje dojam da je u Hrvatskoj spolno zdravlje i spolni odgoj i dalje „tabu“ tema.

U ovom radu usporediti će se spolne navike studenata koji navode da su u školi imali spolni odgoj i onih koji navode da nisu. Time će se vidjeti da li je potrebno u školski kurikulum Republike Hrvatske uvesti spolni odgoj kao zasebni predmet.

1.1. Spolni odgoj

Spolni odgoj je učenje koje bi djecu i adolescente trebalo dovesti do emocionalnog, tjelesnog i društvenog uvida u seksualnost. Spolni odgoj djeci i mladima daje informacije i pozitivan stav o spolnosti, znanja o sigurnim spolnim odnosima, zaštiti od neželjene trudnoće, sprječavanju spolno prenosivih bolesti te vještine da budu odgovorni za svoje i partnerovo spolno zdravlje (8). Spolni odgoj se u različitim područjima svijeta različito provodi. Većina smatra kako bi djecu trebalo učiti o spolnom odgoju, no mišljena kako i o točno čemu bi djeca trebala učiti u školi i od zdravstvenih djelatnika se razlikuju (5).

1.1.1. Spolni odgoj u Republici Hrvatskoj

U školama Republike Hrvatske spolni odgoj kao zasebni premet ne postoji. U školskoj godini 2012./2013. u škole se uvodi zdravstveni odgoj koji u svom programu ima četiri modula od kojih je jedan „Spolna/rodna ravnopravnost i odgovorno spolno ponašanje“. Zdravstveni odgoj trebao se provoditi kroz različite premete u osnovnim i srednjim školama, a to su biologija, tjelesna i zdravstvena kultura te sat razrednika i kroz druge radionice. Školske godine 2012./2013. zdravstveni odgoj nije se počeo provoditi zbog žalbi na četvrti modul ovog plana. Već sljedeće godine Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta donosi novu verziju modela, no nakon toga je donošena odluka kako se zdravstveni odgoj neće provoditi zbog nedostatka materijala. U programu „Škola za život“ danas se provodi neki oblik zdravstvenog i spolnog odgoja. Najveći problem u provedbi spolnog odgoja u Hrvatskoj je nezadovoljstvo roditelja (9, 10).

Neformalno obrazovanje vezano za spolnost je također vrlo važno. Neformalno obrazovanje obuhvaća učenje od roditelja i obitelji koje je u Republici Hrvatskoj u velikom pomanjkanju. Djeca, a osobito adolescenti se srame sa svojim roditeljima razgovarati o spolnom zdravlju. Iz tog razloga mladi će svoje odluke temeljiti na ponašanjima i odlukama vršnjaka, te će ih većina informacije o prvom spolnom odnosu, kontracepciji i ostalim temama vezanima za spolnost tražiti od prijatelja i iz medija (10).

1.1.2. Spolni odgoj u Europi

Prva država koja počinje provoditi seksualni odgoj je Švedska. Švedska se vodi skupom vodećih principa, nema diktiran kurikulum seksualnog odgoja. Djeca još od vrtića počinju slušati spolni odgoj kroz različite predmete u vrtićima i školama te uz pomoć i preporuku klinika za spolno zdravlje mladih i drugih organizacija. Glavni ideal u Švedskom odgoju je individualnost (11).

Finska je u školski kurikulum spolni odgoj uvela 1970. godine. 1972. omogućavanje seksualnog savjetovanja i besplatna kontracepcija postala je dužnost lokalnih općina. Tim postupcima smanjili su broj pobačaja kod adolescenata na minimum. Nakon ekonomske krize devedesetih godina prošlog stoljeća spolni odgoj postao je opcija, svaka škola odlučivala je hoće li ga provoditi. Nakon toga bilo je do 50% više pobačaja, bolest klamidija se jako raširila, a mladi su sve ranije stupali u spolne odnose. 2004. godine Finska ponovno uvodi seksualni odgoj te još više educira nastavnike te tada ponovno dolazi do smanjenja broja spolno prenosivih bolesti i pobačaja (12).

U Švicarskoj je naglasak da se zdravstveni odgoj treba provoditi u svim aspektima zajednice. Škole Švicarske počinju ga primjenjivati 1992. godine, no nemaju državnu strategiju već svaki kanton odlučuje o svome načinu zdravstvenog odgoja. Po njima najveći dio spolnog odgoja bi roditelji trebali provoditi kod kuće, no provode ga i u školama. Cilj je steći zdrave stavove o muško-ženskim odnosima, svoje tijelu, te doći do kvalitetnih znanja i vještina u sprječavanju spolno prenosivih bolesti i neželjenih trudnoća (13).

1.2. Spolne navike

1.2.1. Broj spolnih partnera i dob prvog spolnog odnosa

Mladi ulaze u spolne odnose sve ranije. Ranijim ulaskom u spolne odnose povećava se i broj partnera. Istraživanja su pokazala da se spolni odnos prije 14 godine odnosi samo na erotsko zadovoljstvo, a da emocionalna komponenta ne igra veliku ulogu u toj dobi. To nas dovodi do zaključka da je veći rizik od velikog broja spolnih partnera i loših spolnih navika raniji ulazak u spolni odnos. Veći broj partnera dovodi do rizičnog spolnog ponašanje,

odnosno rizika za spolno prenosive bolesti, nastanak neželjene trudnoće, ali i spolnog zlostavljanja (14, 15).

1.2.2. Cijepljenje protiv humanog papiloma virusa

Humani papiloma virus (HPV) najčešći je uzročnik spolnih oboljenja kod muškaraca i žena. HPV je godišnje odgovoran za više od 600 000 slučajeva raka anogenitalne regija i raka gornjih dišnih puteva. U 85% slučajeva HPV uzrokuje rad vrata maternice. HPV infekcija je češća u manje razvijenim zemljama (16). Mogućnost cijepljenja mladih smanjuje mogućnost oboljenja od raka u starijoj dobi. Brojna istraživanja upućuju na učinkovitost i dobrobiti cjepiva (17-19). U Hrvatskoj je cjepivo registrirano od 2007. godine. Veliki broj roditelja i dalje odbija cijepiti svoju djecu, ponajprije jer cjepivo nije obavezano, a to dovodi do drugih razloga kao što su sumnja u pouzdanost cjepiva, povezivanje cjepiva s rizičnim spolnim ponašanjem, cjepivo je neobavezno, a besplatno i preporučeno (20, 21).

1.2.3. Redoviti ginekološki pregledi

Jedan od preduvjeta za zdravlje žena su redoviti pregledi kod ginekologa. Preventivni ginekološki pregledi jednom godišnje smatraju se vodećim metodama probira. Njime se mogu spriječiti ili rano otkriti promjene na vratu maternice, spolno prenosive bolesti, maligna oboljenja na vratu maternice, same maternice i jajnika. Za prevenciju neželjenih trudnoća hormonalnom kontracepcijom također je važan redoviti ginekološki pregled (22).

1.2.4. Zaštita od spolno prenosivih bolesti

Jedina prava zaštita od spolno prenosivih bolesti (SPB) je mehanička kontracepcija. Kondom je najefikasnija metoda sprječavanja SPB, uključujući i HIV infekciju. Ženski kondom ili femidom također je mehanička kontracepcija koja je rijetko koristi zbog načina korištenja. Femidom je također uspješna metoda suzbijanja SPB (23).

1.2.5. Metode kontracepcije

U današnje vrijeme puno je metoda kontracepcije, neke manje, neke više uspješne. Cilj kontracepcije je zaštititi od neželjene trudnoće i spolno prenosivih bolesti. Metode koje su najčešće korištene među adolescentima su kondom i iza njega oralna kontracepcija (kombinirana oralna kontracepcija). Jedna od metoda koja je vrlo popularna je „pilula za dan poslije“. Metoda koja je u prošlosti bila više korištena je apstinencija, jedina 100% sigurna zaštita od trudnoće i SPB (24). Čak polovica odraslih osoba izražavaju se da ne koriste kontracepciju, a ukoliko koriste to su manje pouzdane kontracepcijske metode poput metode prekinutog snošaja i metode sigurnih dana (25).

2. CILJEVI I HIPOTEZE

Ciljevi istraživanja su:

1. Utvrditi postoje li razlike u spolnim navikama studenata Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci prema spolu, dobi i mjestu stanovanja.
2. Utvrditi postoje li razlike u spolnim navikama studenata Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci s obzirom na provođenje spolnog odgoja u školi.

Prema postavljenim ciljevima predviđaju se hipoteze. Prva hipoteza je da se studenti statistički značajno razlikuju u spolnim navikama prema spolu, dobi i mjestu stanovanja.

- 1.1. Muškarci će, u odnosu na žene, imati lošije spolne navike.
- 1.2. Stariji ispitanici, u odnosu na mlade, će imati bolje spolne navike.
- 1.3. Ispitanici koji žive na selu će imati bolje spolne navike od ispitanika koji žive u gradu.

Druga hipoteza je da studenti koji navode da su imali spolni odgoj u školi imaju bolje spolne navike od studenata koji nisu imali spolni odgoj u školi.

3. ISPITANICI I METODE

3.1. Ispitanici

Planirani uzorak ispitanika u istraživanju su studenti Fakultet zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci. Uzorak ispitanika je prigodni uzorak, a kako na Fakultetu studiraju redovni i izvanredni studenti, smatra se da će dobro predstavljati populaciju. Poziv za sudjelovanje bio je poslan svim studentima Fakulteta, njih otprilike 600, koji pohađaju Fakultet u akademskoj godini 2021./2022. Broj ispitanika koji su prihvatili sudjelovanje u istraživanju je 128. U istraživanje su bili prihvaćeni svi ispitanici koji su se odazvali, osim ukoliko nisu riješili upitnik u cijelosti. Istraživanje se provodilo *online* kroz mjesec travanj 2022. godine. Pretpostavilo se je da su ispitanici ravnomjerno raspoređeni prema spolu, no samo 11,7% ispitanika koji su se odazvali na istraživanje je muškoga spola. Dob ispitanika je od 18 godina sve do 50 godina, a mjesto stanovanja područje cijele Republike Hrvatske. Do ispitanika se došlo pomoću službene e-pošte svih predstavnika studijskih godina te ih se zamolilo da pozovu svoje kolege na sudjelovanje. U pozivu se priložila poveznica anketnog upitnika.

3.2. Postupak i instrumentarij

U svrhu pisanja završnog rada izrađen je anketni upitnik od 3 demografska i 11 specifičnih pitanja (privitak A). Prikupljanje podataka se obavljalo u *online* verziji, predstavnicima godina bio je poslan upitnik službenom e-poštom te ih se zamolilo da upitnik prosljede svojim kolegama.

Vrijeme potrebno za ispunjavanje upitnika po studentu je otprilike 5 minuta. Pitanja na koje je obavezno odgovoriti označena su sa zvjezdicom (*). Prije provedbe istraživanja upitnik je poslan studentima s drugih fakulteta, kako bi procijenili jesu li pitanja jasna i relevantna te da li prema njihovom mišljenju postoji potreba za nadogradnjom.

Varijabla spolnih navika studenata ispitana je upitnikom, kao i varijabla provođenja spolnog odgoja u školi ispitanika.

Mogući problemi tijekom izrade završnog rada su to što će se upitnik slati u online verziji. Online upitnici imaju veću stopu odustajanja ispitanika, ispitanicima nije moguće

tijekom ispunjavanja upitnika ukazati na nejasnoće. Do problema tijekom prikupljanja podataka je došlo, u istraživanje se nije odazvao očekivani broj muških osoba.

3.3. Statistička obrada podataka

Varijabla spolne navike ispitana je specifičnim pitanjima anketnim upitnikom. Varijabla spolne navike ispitana je pitanjima: dob prvog spolnog odnosa, ispitana na omjernoj ljestvici; broj partnera, ispitana na omjernoj ljestvici; cijepljenje protiv HPV-a, ispitana na nominalnoj ljestvici od 2 stupnja gdje 1 označava „da“, a 2 „ne“; redovni pregled kod ginekologa (žene), ispitana na nominalnoj ljestvici od 2 stupnja, gdje 1 označava „da“, a 2 „ne“; korištenje zaštite od spolno prenosivih bolesti, ispitana na nominalnoj ljestvici, gdje 1 označava „da“, a 2 označava „ne“; metoda kontracepcije, ispitana na nominalnoj ljestvici od 8 stupnjeva. Varijabla spol, ispitana je na nominalnoj ljestvici gdje 1 označava „žensko“, a 2 „muško“. Varijabla dob, ispitana je na omjernoj ljestvici, u statističkoj obradi podijeljena je u dvije skupine, 25 godine i mlađe te starije od 25 godina. Varijabla mjesto stanovanja, ispitana je na nominalnoj ljestvici, gdje 1 označava „grad“, a 2 „selo“. Varijabla spolni odgoj u školi, ispitana je na nominalnoj ljestvici od tri stupnja, gdje 1 označava „da“, 2 „ne“, a 3 „ne znam“.

Za prvi cilj rada nezavisne varijable su spol, dob i mjesto stanovanja. Zavisne varijable su dob prvog spolnog odnosa, broj partnera, cijepljenje protiv HPV-a, redovni pregled kod ginekologa, korištenje zaštite protiv spolno prenosivih bolesti, metoda kontracepcije. Za drugi cilj nezavisna varijabla je spolni odgoj u školi, a zavisne varijable su dob prvog spolnog odnosa, broj partnera, cijepljenje protiv HPV-a, redovni pregled kod ginekologa, korištenje zaštite protiv spolno prenosivih bolesti, metoda kontracepcije.

Za statističku obradu podataka korištene su deskriptivne statističke metode te H_i^2 test i Mann–Whitney U test. Od deskriptivnih statističkih metoda korištena je aritmetička sredina i standardna devijacija za varijable izražene na omjernoj ljestvici te frekvencije i postotke za varijable na nominalnoj ljestvici. Svako pitanje koje opisuje spolne navike studenata je zasebno ispitano H_i^2 testom. Rezultati u radu prikazani su tablično, grafički ili u tekstu. Anketni upitnik u *online* verziji izrađen je na platformi Microsoft Forms. Granica pouzdanosti korištena u istraživanju je granica pouzdanosti od 95%, za ocjenu značajnosti dobivenih rezultata koristila se razina značajnosti 0,05. Statistička obrada podataka provodila se u SPSS programu, verzija 19.1.

3.4. Etički aspekti istraživanja

Prije pristupa ostatku upitnika ispitanicima je bila ukratko opisana svrha i cilj istraživanja te je tražen informirani pristanak za sudjelovanje u ovom istraživanju. Uz pritisak na tipku „Dalje“ ispitanici pristaju biti sudionik u istraživanju te na obradu podataka u svrhu pisanja završnog rada. Također u uvodu upitnika napisano je da je sudjelovanje u istraživanju anonimno i dobrovoljno, te ukoliko žele mogu odustati u bilo kojem trenutku. Provođenje ovog istraživanja te sudjelovanje u njemu nema potencijal izazvati štetne posljedice niti nelagodu za ispitanike što potvrđuje potpisana „Izjava za nizak rizik“.

4. REZULTATI

4.1. Socio-demografski podatci

Ukupan broj ispitanika u istraživanju je 128. Po spolu ispitanici su raspoređeni tako da je 88,3% ispitanika ženskog spola, dok je 11,7% ispitanika muškog spola. Prema dobi ispitanika 71,1% ima do 25 godina, dok 28,9% ispitanika ima 26 i više godina. Na pitanje mjesta stanovanja prije dolaska na fakultet 59,4% navodi grad, a 40,6% navodi selo. 71,9% ispitanika na pitanje jeste li tijekom osnovne i srednje škole imali predavanja o spolnom odgoju navodi da je, dok njih 18,8% navodi kaže ne, a 9,4% ispitanika ne zna (Tablica 1).

Tablica 1: Socio-demografski podatci

		N	%
Spol	Žensko	113	88,3%
	Muško	15	11,7%
	Ukupno	128	100,0%
Dob	do 25	91	71,1%
	26 i više	37	28,9%
	Ukupno	128	100,0%
Mjesto stanovanje prije dolaska na fakultet	Grad	76	59,4%
	Selo	52	40,6%
	Ukupno	128	100,0%
Jeste li tijekom osnovne i srednje škole imali predavanja o spolnom odgoju	Da	92	71,9%
	Ne	24	18,8%
	Ne znam	12	9,4%
	Ukupno	128	100,0%

4.2. Usporedba spolnih navika studenata prema spolu

Na pitanje *od koga ste najviše naučili o spolnom odgoju: Mediji* čak 73,3% muških ispitanika je odgovorilo „da“, dok je ženskih 44,2%. Mehaničke metode kontracepcije koristi 66,7% muškaraca, a 38,9% žena. Na pitanja *od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Mediji, koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Mehaničke metode (kondom, femidom...)* može se uočiti kako vrijednost Hi kvadrat testa iznosi $p < 0,05$, što znači da je uočena statistički značajna razlika s obzirom na spol ispitanika (Tablica 2).

Pogleda li se vrijednost signifikantnosti za pitanje *s koliko ste partnera imali spolni odnos* može se uočiti kako p iznosi manje od 5% $p < 0,05$ dakle može se reći, s razinom pouzdanosti od 95%, kako postoji statistički značajna razlika za s obzirom na spol ispitanika (Tablica 3).

Tablica 2: Usporedba s obzirom na spol ispitanika

		Spol				p*
		Žensko		Muško		
		N	%	N	%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Roditelji	da	36	31,9%	8	53,3%	0,100
	ne	77	68,1%	7	46,7%	
	Ukupno	113	100,0%	15	100,0%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Prijatelji	da	49	43,4%	8	53,3%	0,465
	ne	64	56,6%	7	46,7%	
	Ukupno	113	100,0%	15	100,0%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Škola	da	47	41,6%	6	40,0%	0,906
	ne	66	58,4%	9	60,0%	
	Ukupno	113	100,0%	15	100,0%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Mediji	da	50	44,2%	11	73,3%	0,034
	ne	63	55,8%	4	26,7%	
	Ukupno	113	100,0%	15	100,0%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Zdravstveni djelatnici	da	18	15,9%	3	20,0%	0,689
	ne	95	84,1%	12	80,0%	
	Ukupno	113	100,0%	15	100,0%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Ostalo	da	2	1,8%	0	0,0%	0,604
	ne	111	98,2%	15	100,0%	
	Ukupno	113	100,0%	15	100,0%	
Jeste li spolno aktivni	da	91	80,5%	13	86,7%	0,567
	ne	22	19,5%	2	13,3%	
	Ukupno	113	100,0%	15	100,0%	
Jeste li cijepljeni protiv humanog papiloma virusa (HPV)	da	33	29,2%	2	13,3%	0,195
	ne	80	70,8%	13	86,7%	
	Ukupno	113	100,0%	15	100,0%	
Prilikom spolnih odnosa, koristite li zaštitu protiv spolno prenosivih bolesti (prezervativ)	da	54	53,5%	10	76,9%	0,109
	ne	47	46,5%	3	23,1%	
	Ukupno	101	100,0%	13	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Apstinencija	da	9	8,0%	0	0,0%	0,257
	ne	104	92,0%	15	100,0%	
	Ukupno	113	100,0%	15	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Prekinuti snošaj	da	32	28,3%	2	13,3%	0,217
	ne	81	71,7%	13	86,7%	
	Ukupno	113	100,0%	15	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Prirodne metode (metode sigurnih dana)	da	10	8,8%	1	6,7%	0,777
	ne	103	91,2%	14	93,3%	
	Ukupno	113	100,0%	15	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Mehaničke metode (kondom, femidom...)	da	44	38,9%	10	66,7%	0,041
	ne	69	61,1%	5	33,3%	
	Ukupno	113	100,0%	15	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Sterilizacija	da	0	0,0%	0	0,0%	-
	ne	113	100,0%	15	100,0%	
	Ukupno	113	100,0%	15	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Biološke metode (spirala, hormonska kontracepcija)	da	21	18,6%	0	0,0%	0,068
	ne	92	81,4%	15	100,0%	
	Ukupno	113	100,0%	15	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Kemijske metode (spermicidna sredstva)	da	0	0,0%	0	0,0%	-
	ne	113	100,0%	15	100,0%	
	Ukupno	113	100,0%	15	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Ne koristim kontracepciju	da	13	11,5%	3	20,0%	0,350
	ne	100	88,5%	12	80,0%	
	Ukupno	113	100,0%	15	100,0%	
Mislite li da imate dovoljno informacija i znanja o spolno prenosivim bolestima	da	92	81,4%	13	86,7%	0,619
	ne	21	18,6%	2	13,3%	
	Ukupno	113	100,0%	15	100,0%	

*Hi kvadrat test

Tablica 3: Usporedba s obzirom na spol ispitanika*

	Spol		p*
	Žensko	Muško	
	Medijan (interkvartilni raspon)	Medijan (interkvartilni raspon)	
S koliko ste godina prvi puta imali spolni odnos	17,75 (16,00 - 18,00)	17,50 (16,00 - 18,50)	0,569
S koliko ste partnera imali spolni odnos	3,00 (2,00 - 4,00)	4,00 (2,50 - 6,50)	0,021

*Mann–Whitney U test

Usporedbom odgovora na pitanja o spolnim navikama studenata nađena je statistički značajna razlika u nekim pitanjima. No na većinu pitanja nema razlike te bismo mogli zaključiti da hipoteza o razlici spolnih navika po spolu nije potvrđena, odnosno da ne postoji statistički značajna razlika.

4.3. Usporedba spolnih navika studenata prema dobi

Pogleda li se razina značajnosti kod pitanja *od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Škola, Mediji i Zdravstveni djelatnici* rezultatu su pokazali da su studenti mlađi od 25 godina statistički značajno više naučili o spolnom odgoju iz tih izvora. Kod pitanja *Jeste li spolno aktivni, jeste li cijepljeni protiv humanog papiloma virusa (HPV), idete li na redovne preglede kod ginekologa* također je pronađena razlika. Značajno više starijih ispitanika ide na redovite preglede kod ginekologa, no više mlađih je cijepljeno protiv HPV-a. Na pitanje *koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Ne koristim kontracepciju* 27% starijih je odgovorilo potvrdno te je to statistički značajno više nego mlađih. Može se uočiti kako vrijednost Hi kvadrat testa iznosi $p < 0,05$, što znači da je uočena statistički značajna razlika s obzirom na dob ispitanika (Tablica 4).

Pogleda li se vrijednost značajnosti za pitanje *s koliko ste partnera imali spolni odnos* može se uočiti kako p iznosi manje od 5% ($p < 0,05$), dakle može se reći, s razinom pouzdanosti od 95%, kako postoji statistički značajna razlika za s obzirom na dob ispitanika. Pri tome se na tablici 4 može uočiti kako su stariji ispitanici imali odnose s više partnera.

Prema dobivenim rezultatima može se zaključiti da mlađi ispitanici imaju bolje spolne navike. Ispitanici ispod 25 godina starosti su značajno više o spolnom odgoju naučili u školi i od zdravstvenih djelatnika, više ih je cijepljeno protiv humanog papiloma virusa, koriste učinkovitiju kontracepciju te imaju manje spolnih partnera. Tim zaključkom hipoteza o razlikama prema dobi nije potvrđena.

Tablica 4: Usporedba s obzirom na dob ispitanika

		Dob				p*
		do 25		26 i više		
		N	%	N	%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Roditelji	da	32	35,2%	12	32,4%	0,768
	ne	59	64,8%	25	67,6%	
	Ukupno	91	100,0%	37	100,0%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Prijatelji	da	37	40,7%	20	54,1%	0,167
	ne	54	59,3%	17	45,9%	
	Ukupno	91	100,0%	37	100,0%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Škola	da	44	48,4%	9	24,3%	0,012
	ne	47	51,6%	28	75,7%	
	Ukupno	91	100,0%	37	100,0%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Mediji	da	51	56,0%	10	27,0%	0,003
	ne	40	44,0%	27	73,0%	
	Ukupno	91	100,0%	37	100,0%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Zdravstveni djelatnici	da	20	22,0%	1	2,7%	0,008
	ne	71	78,0%	36	97,3%	
	Ukupno	91	100,0%	37	100,0%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Ostalo	da	1	1,1%	1	2,7%	0,507
	ne	90	98,9%	36	97,3%	
	Ukupno	91	100,0%	37	100,0%	
Jeste li spolno aktivni	da	67	73,6%	37	100,0%	0,001
	ne	24	26,4%	0	0,0%	
	Ukupno	91	100,0%	37	100,0%	
Jeste li cijepljeni protiv humanog papiloma virusa (HPV)	da	34	37,4%	1	2,7%	0,000
	ne	57	62,6%	36	97,3%	
	Ukupno	91	100,0%	37	100,0%	
Idete li na redovne preglede kod ginekologa	da	53	59,6%	31	86,1%	0,004
	ne	36	40,4%	5	13,9%	
	Ukupno	89	100,0%	36	100,0%	
Prilikom spolnih odnosa, koristite li zaštitu protiv spolno prenosivih bolesti (prezervativ)	da	45	58,4%	19	51,4%	0,475
	ne	32	41,6%	18	48,6%	
	Ukupno	77	100,0%	37	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Apstinencija	da	8	8,8%	1	2,7%	0,222
	ne	83	91,2%	36	97,3%	
	Ukupno	91	100,0%	37	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Prekinuti snošaj	da	23	25,3%	11	29,7%	0,605
	ne	68	74,7%	26	70,3%	
	Ukupno	91	100,0%	37	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Prirodne metode (metode sigurnih dana)	da	8	8,8%	3	8,1%	0,901
	ne	83	91,2%	34	91,9%	
	Ukupno	91	100,0%	37	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Mehaničke metode (kondom, femidom...)	da	41	45,1%	13	35,1%	0,303
	ne	50	54,9%	24	64,9%	
	Ukupno	91	100,0%	37	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Sterilizacija	da	0	0,0%	0	0,0%	-
	ne	91	100,0%	37	100,0%	
	Ukupno	91	100,0%	37	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Biološke metode (spirala, hormonska kontracepcija)	da	15	16,5%	6	16,2%	0,970
	ne	76	83,5%	31	83,8%	
	Ukupno	91	100,0%	37	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Kemijske metode (spermicidna sredstva)	da	0	0,0%	0	0,0%	-
	ne	91	100,0%	37	100,0%	
	Ukupno	91	100,0%	37	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Ne koristim kontracepciju	da	6	6,6%	10	27,0%	0,002
	ne	85	93,4%	27	73,0%	
	Ukupno	91	100,0%	37	100,0%	
Mislite li da imate dovoljno informacija i znanja o spolno prenosivim bolestima	da	75	82,4%	30	81,1%	0,858
	ne	16	17,6%	7	18,9%	
	Ukupno	91	100,0%	37	100,0%	

*Hi kvadrat test

Tablica 5: Usporedba s obzirom na dob ispitanika*

	Dob		p*
	do 25	26 i više	
	Medijan (interkvartilni raspon)	Medijan (interkvartilni raspon)	
S koliko ste godina prvi puta imali spolni odnos	17,00 (16,00 - 18,00)	18,00 (16,50 - 20,00)	0,258
S koliko ste partnera imali spolni odnos	2,00 (1,00 - 4,00)	3,00 (2,00 - 5,00)	0,014

*Mann–Whitney U test

4.4. Usporedba spolnih navike studenata prema mjestu stanovanja

U prikazanoj tablici može se uočiti kako je $p > 0,05$ kod svih varijabli, što znači da nema statistički značajne razlike s obzirom na mjesto stanovanja prije dolaska na fakultet (Tablica 6, Tablica 7). Hipoteza o razlikama u spolnim navikama prema mjestu stanovanja također nije potvrđena.

Tablica 6: Usporedba s obzirom na mjesto stanovanja prije dolaska na fakultet

		Mjesto stanovanje prije dolaska na fakultet				p*
		Grad		Selo		
		N	%	N	%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Roditelji	da	24	31,6%	20	38,5%	0,421
	ne	52	68,4%	32	61,5%	
	Ukupno	76	100,0%	52	100,0%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Prijatelji	da	35	46,1%	22	42,3%	0,675
	ne	41	53,9%	30	57,7%	
	Ukupno	76	100,0%	52	100,0%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Škola	da	30	39,5%	23	44,2%	0,592
	ne	46	60,5%	29	55,8%	
	Ukupno	76	100,0%	52	100,0%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Mediji	da	36	47,4%	25	48,1%	0,937
	ne	40	52,6%	27	51,9%	
	Ukupno	76	100,0%	52	100,0%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Zdravstveni djelatnici	da	10	13,2%	11	21,2%	0,230
	ne	66	86,8%	41	78,8%	
	Ukupno	76	100,0%	52	100,0%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Ostalo	da	2	2,6%	0	0,0%	0,238
	ne	74	97,4%	52	100,0%	
	Ukupno	76	100,0%	52	100,0%	
Jeste li spolno aktivni	da	65	85,5%	39	75,0%	0,134
	ne	11	14,5%	13	25,0%	
	Ukupno	76	100,0%	52	100,0%	
Jeste li cijepljeni protiv humanog papiloma virusa (HPV)	da	17	22,4%	18	34,6%	0,127
	ne	59	77,6%	34	65,4%	
	Ukupno	76	100,0%	52	100,0%	
Idete li na redovne preglede kod ginekologa	da	47	62,7%	37	74,0%	0,186
	ne	28	37,3%	13	26,0%	
	Ukupno	75	100,0%	50	100,0%	
Prilikom spolnih odnosa, koristite li zaštitu protiv spolno prenosivih bolesti (prezervativ)	da	39	55,7%	25	56,8%	0,908
	ne	31	44,3%	19	43,2%	
	Ukupno	70	100,0%	44	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Apstinencija	da	7	9,2%	2	3,8%	0,244
	ne	69	90,8%	50	96,2%	
	Ukupno	76	100,0%	52	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Prekinuti snošaj	da	18	23,7%	16	30,8%	0,373
	ne	58	76,3%	36	69,2%	
	Ukupno	76	100,0%	52	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Prirodne metode (metode sigurnih dana)	da	9	11,8%	2	3,8%	0,113
	ne	67	88,2%	50	96,2%	
	Ukupno	76	100,0%	52	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Mehaničke metode (kondom, femidom...)	da	32	42,1%	22	42,3%	0,982
	ne	44	57,9%	30	57,7%	
	Ukupno	76	100,0%	52	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Sterilizacija	da	0	0,0%	0	0,0%	-
	ne	76	100,0%	52	100,0%	
	Ukupno	76	100,0%	52	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Biološke metode (spirala, hormonska kontracepcija)	da	13	17,1%	8	15,4%	0,796
	ne	63	82,9%	44	84,6%	
	Ukupno	76	100,0%	52	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Kemijske metode (spermicidna sredstva)	da	0	0,0%	0	0,0%	-
	ne	76	100,0%	52	100,0%	
	Ukupno	76	100,0%	52	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Ne koristim kontracepciju	da	12	15,8%	4	7,7%	0,174
	ne	64	84,2%	48	92,3%	
	Ukupno	76	100,0%	52	100,0%	
Mislite li da imate dovoljno informacija i znanja o spolno prenosivim bolestima	da	63	82,9%	42	80,8%	0,758
	ne	13	17,1%	10	19,2%	
	Ukupno	76	100,0%	52	100,0%	

*Hi kvadrat test

Tablica 7: Usporedba s obzirom na mjesto stanovanja prije dolaska na fakultet*

	Mjesto stanovanje prije dolaska na fakultet		p*
	Grad	Selo	
	Medijan (interkvartilni raspon)	Medijan (interkvartilni raspon)	
S koliko ste godina prvi puta imali spolni odnos	18,00 (17,00 - 19,00)	17,00 (16,00 - 18,00)	0,107
S koliko ste partnera imali spolni odnos	3,00 (2,00 - 4,00)	3,00 (2,00 - 4,00)	0,997

*Mann–Whitney U test

4.5. Usporedba spolnih navika studenata s obzirom na provođenje spolnog odgoja u školi

Pogleda li se razina signifikantnosti kod pitanja *od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Prijatelji i Škola* statistički je značajna razlika. Na pitanje *jeste li cijepljeni protiv humanog papiloma virusa (HPV)* može se uočiti kako vrijednost Hi kvadrat testa iznosi $p < 0,05$, što znači da je uočena statistički značajna razlika, odnosno više njih koji su imali spolni odgoj u školama je cijepljeno protiv HPV-a (Tablica 8).

Na Tablici 9 prikazana je usporedba promatranih pitanja iz prikazane tablice može se uočiti kako je $p > 0,05$ kod svih varijabli, što znači da nema statistički značajne razlike s obzirom na pitanje *jeste li tijekom osnovne i srednje škole imali predavanja o spolnom odgoju*.

Tablica 8: Usporedba s obzirom na spolni odgoj u školama

		Jeste li tijekom osnovne i srednje škole imali predavanja o spolnom odgoju						p*
		Da		Ne		Ne znam		
		N	%	N	%	N	%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Roditelji	da	32	34,8%	7	29,2%	5	41,7%	0,749
	ne	60	65,2%	17	70,8%	7	58,3%	
	Ukupno	92	100,0%	24	100,0%	12	100,0%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Prijatelji	da	34	37,0%	17	70,8%	6	50,0%	0,011
	ne	58	63,0%	7	29,2%	6	50,0%	
	Ukupno	92	100,0%	24	100,0%	12	100,0%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Škola	da	48	52,2%	4	16,7%	1	8,3%	0,000
	ne	44	47,8%	20	83,3%	11	91,7%	
	Ukupno	92	100,0%	24	100,0%	12	100,0%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Mediji	da	46	50,0%	9	37,5%	6	50,0%	0,543
	ne	46	50,0%	15	62,5%	6	50,0%	
	Ukupno	92	100,0%	24	100,0%	12	100,0%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Zdravstveni djelatnici	da	19	20,7%	1	4,2%	1	8,3%	0,111
	ne	73	79,3%	23	95,8%	11	91,7%	
	Ukupno	92	100,0%	24	100,0%	12	100,0%	
Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju: Ostalo	da	1	1,1%	1	4,2%	0	0,0%	0,501
	ne	91	98,9%	23	95,8%	12	100,0%	
	Ukupno	92	100,0%	24	100,0%	12	100,0%	
Jeste li spolno aktivni	da	72	78,3%	21	87,5%	11	91,7%	0,366
	ne	20	21,7%	3	12,5%	1	8,3%	
	Ukupno	92	100,0%	24	100,0%	12	100,0%	
Jeste li cijepljeni protiv humanog papiloma virusa (HPV)	da	30	32,6%	3	12,5%	2	16,7%	0,099
	ne	62	67,4%	21	87,5%	10	83,3%	
	Ukupno	92	100,0%	24	100,0%	12	100,0%	
Idete li na redovne preglede kod ginekologa	da	59	66,3%	14	58,3%	11	91,7%	0,126
	ne	30	33,7%	10	41,7%	1	8,3%	
	Ukupno	89	100,0%	24	100,0%	12	100,0%	
Prilikom spolnih odnosa, koristite li zaštitu protiv spolno prenosivih bolesti (prezervativ)	da	44	55,0%	13	56,5%	7	63,6%	0,863
	ne	36	45,0%	10	43,5%	4	36,4%	
	Ukupno	80	100,0%	23	100,0%	11	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Apstinencija	da	8	8,7%	1	4,2%	0	0,0%	0,450
	ne	84	91,3%	23	95,8%	12	100,0%	
	Ukupno	92	100,0%	24	100,0%	12	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Prekinuti snošaj	da	23	25,0%	8	33,3%	3	25,0%	0,707
	ne	69	75,0%	16	66,7%	9	75,0%	
	Ukupno	92	100,0%	24	100,0%	12	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Prirodne metode (metode sigurnih dana)	da	7	7,6%	1	4,2%	3	25,0%	0,090
	ne	85	92,4%	23	95,8%	9	75,0%	
	Ukupno	92	100,0%	24	100,0%	12	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Mehaničke metode (kondom, femidom...)	da	39	42,4%	10	41,7%	5	41,7%	0,997
	ne	53	57,6%	14	58,3%	7	58,3%	
	Ukupno	92	100,0%	24	100,0%	12	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Sterilizacija	da	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	-
	ne	92	100,0%	24	100,0%	12	100,0%	
	Ukupno	92	100,0%	24	100,0%	12	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Biološke metode (spirala, hormonska kontracepcija)	da	17	18,5%	2	8,3%	2	16,7%	0,489
	ne	75	81,5%	22	91,7%	10	83,3%	
	Ukupno	92	100,0%	24	100,0%	12	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Kemijske metode (spermicidna sredstva)	da	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	-
	ne	92	100,0%	24	100,0%	12	100,0%	
	Ukupno	92	100,0%	24	100,0%	12	100,0%	
Koju metodu kontracepcije najčešće koristite: Ne koristim kontracepciju	da	9	9,8%	5	20,8%	2	16,7%	0,311
	ne	83	90,2%	19	79,2%	10	83,3%	
	Ukupno	92	100,0%	24	100,0%	12	100,0%	
Mislite li da imate dovoljno informacija i znanja o spolno prenosivim bolestima	da	76	82,6%	20	83,3%	9	75,0%	0,798
	ne	16	17,4%	4	16,7%	3	25,0%	
	Ukupno	92	100,0%	24	100,0%	12	100,0%	

*Hi kvadrat test

Tablica 9: Usporedba s obzirom na spolni odgoj u školama*

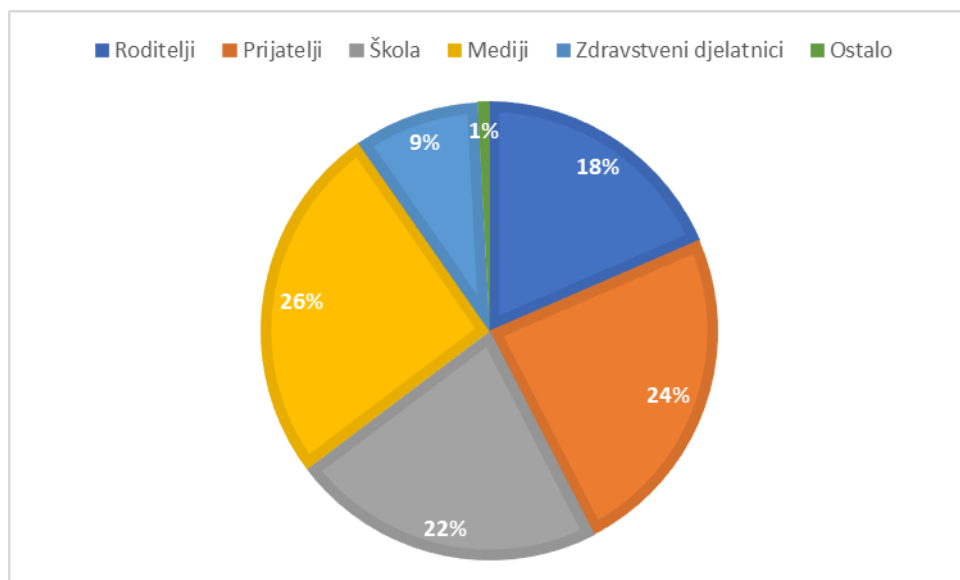
	Jeste li tijekom osnovne i srednje škole imali predavanja o spolnom odgoju									p*
	Da			Ne			Ne znam			
	Medijan (interkvartilni raspon)			Medijan (interkvartilni raspon)			Medijan (interkvartilni raspon)			
S koliko ste godina prvi puta imali spolni odnos	17,25	16,00	18,00	17,00	17,00	19,00	19,00	17,00	20,00	0,072
S koliko ste partnera imali spolni odnos	3,00	2,00	4,00	3,00	2,00	5,00	2,00	1,00	5,00	0,383

4.6. Pitanje „Ukoliko je odgovor na prethodno pitanje „da“, u vidu kojeg predmeta“

Na pitanje u vidu kojeg predmeta u školama su studenti najviše naučili o spolnom odgoju najviše odgovora bilo je na satovima Biologije i Sata razredne nastave.

4.7. Pitanje „Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju“

Kod pitanja od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju najviše ispitanika je odgovorilo da je naučilo od medija, prijatelja te u školi (Slika 1).

Slika 1: Odgovori na pitanje „Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju“

4.8. Pitanje „S koliko ste godina prvi puta imali spolni odnos“ i „S koliko ste partnera imali spolni odnos“

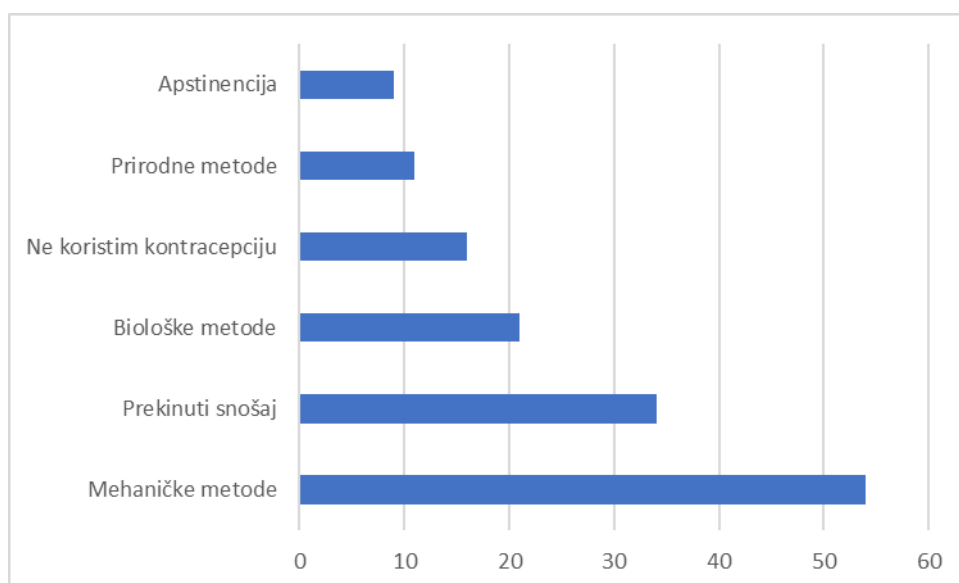
Kod pitanja *s koliko ste godina prvi puta imali spolni odnos* može se uočiti kako aritmetička sredina iznosi 17,71 uz standardnu devijaciju 2,07. Kod pitanja *s koliko ste partnera imali spolni odnos* može se uočiti kako aritmetička sredina iznosi 3,37 uz standardnu devijaciju 2,91 (Tablica 10).

Tablica 10: Prosječni pokazatelji

		S koliko ste godina prvi puta imali spolni odnos	S koliko ste partnera imali spolni odnos
N	Valjanih	106	106
	Nedostaje	22	22
\bar{x}		17,71	3,37
Sd		2,074	2,906
Min		14	0
Max		30	19

2.1. Pitanje „Koju metodu kontracepcije najčešće koristite“

Nadalje kod pitanja *koju metodu kontracepcije najčešće koristite* najveći udio ispitanika navodi potvrdno za: *mehaničke metode (kondom, femidom...)* (42,2%) i *prekinuti snošaj* (26,6%) (Slika 2).

Slika 2: Odgovori na pitanje „Koju metodu kontracepcije najčešće koristite“

5. RASPRAVA

Istraživanje ukazuje da je više od dvije trećine muških ispitanika o spolnom odgoju i ponašanju naučilo iz medija, dok su kod ženskih ispitanika svi izvori učenja otprilike podjednako zastupljeni. Oko 80% ispitanika oba spola je spolno aktivno, a cjepivo protiv HPV-a je primilo trećina ženskih ispitanika i jedna desetina muških što ukazuje da je procijepljenost nedovoljna. U Hrvatskoj je 2016. godine bilo cijepljeno nešto više od 5400 učenika (21). Na redovne preglede kod ginekologa odlazi tek tri četvrtine ženskih ispitanika. U istraživanju 2020. godine u Zagrebu nešto više od 80% ispitanica je navelo da ide na redovite preglede kod ginekologa (26). Zaštitu protiv spolno prenosivih bolesti koristi samo pola ženskih ispitanika, te oko tri četvrtine muških. Korištenje mehaničkih metoda kontracepcije se značajno razlikuje prema spolu, koristi ju oko 40% ženskih ispitanika te 65% muških. Muški ispitanici imaju više spolnih partnera od ženskih. Istraživanjem provedeno 2019. godine u Bjelovaru dobiveni su rezultati da za kontracepciju muškarci najčešće koriste kondom, a ženski ispitanici kontracepcijske pilule. U istom istraživanju potvrđeno je što i u ovom, da muškarci imaju više spolnih partnera od žena (27).

O spolnom odgoju ispitanici stariji od 25 godina najviše su naučili od prijatelja, dok su mlađi ispitanici značajno više učili u školi, od medija i zdravstvenih djelatnika, pa bismo mogli reći da se u školama više priča o spolnom odgoju u novije vrijeme. Svi ispitanici od 26 godina i više su spolno aktivni, a mlađih oko četvrtine nije. 2% starijih ispitanika je cijepljeno protiv HPV-a, a dvije petine mlađih. Otprilike 86% starijih ispitanika odlazi na redovne preglede kod ginekologa, što je slično kao i rezultati drugih istraživanja (28), no 40% mlađih od 26 ne ide na redovne preglede što je zabrinjavajuće te upućuje na potrebu za promjenama. Korištenje kontracepcijske zaštite se ne razlikuje prema dobi, osim što trećina starijih ispitanika ne koristi nikakvu zaštitu. Istraživanje iz 2018. je pokazalo također da više mlađih koristi kontracepcijske metode od starijih ispitanika (28). Stariji ispitanici imaju nešto više spolnih partnera.

U ovom istraživanju su dobiveni rezultati da u spolnim navikama nema razlike prema mjestu stanovanja. Druga istraživanja su pronašla razliku u broju partnera i godinama stupanja u spolni odnos obzirom na mjestu stanovanja. Naime, kažu da ispitanici koji žive na selu kasnije stupaju u spolni odnos, ali imaju više spolnih partnera (28).

Prema rezultatima možemo vidjeti da je tri četvrtine ispitanika koji nisu imali spolni odgoj u školama najviše naučilo od prijatelja i polovina onih koji ne znaju. Pola ispitanika

koju navode da su imali spolni odgoj u školama kažu da su o njemu ponajviše naučili u školi, iz čega bismo mogli zaključiti da spolni odgoj u školama nije valjan. Značajno više ispitanika koji su učili u školama o spolnom odgoju je cijepljeno protiv HPV-a. Otprilike 80% svih ispitanika je navelo da mislim da ima dovoljno znanja o spolnom ponašanju i navikama neovisno o spolnom odgoju u školi. U ovom istraživanju je dobiveno da oko 80% ispitanika koristi kontracepciju, što je otprilike isto kao i u istraživanju provedenom u Finskoj. U istom istraživanju dobiveni su podatci da najviše mladih ima jednog spolnog partnera, oko 50% njih, dok je kod nas prosjek oko 3 spolna partnera (29).

Uzevši u obzir sve ukupne rezultate oko četvrtine ispitanika navodi da je i spolnom odgoju u pubertetu najviše naučilo u školama, a njih svega 18% od zdravstvenih djelatnika. Najviše ispitanika spolne navike stječe uz pomoć prijatelja. Istraživanje provedeno 2018. godine u Biogradu n/M na učenicima završnih razreda srednjih škola utvrđeno je da će 62% učenika o temama vezanima za spolne odnose informacije tražilo od prijatelja i vršnjaka, a svega 6% od liječnika (30). Svega trećina ispitanika je cijepljeno protiv HPV-a, a toliko ih i ne ide na redovne preglede kod ginekologa. U istraživanju provedenom u Zagrebu 2020. godine dobiveni su rezultati da na ginekološke preglede jednom godišnje ide oko dvije trećine ispitanice, te njih 20ak% svakih šest mjeseci. U istom istraživanju nešto manje od 10% ispitanica je procijepljeno sa cjepivom protiv HPV-a (26). Prezervativ, odnosno zaštitu od spolno prenosivih bolesti koriste pola ispitanika. Istraživanje iz Osijeka je dobilo rezultate da oko 60% ispitanika redovito koristi kondom (31). Prosječna dob ulaska u spolne odnose na ovom uzorku je 17,71 godina, a prosječan broj spolnih partnera je 3,37. Istraživanja su pokazala da je prosječna dob stupanja u spolne odnose u Hrvatskoj 17 godina za oba spola (32). Istraživanje iz 2011. u Rijeci i Zagrebu pokazalo je da je prosječan broj spolnih partnera kod studentica 1,18, a kod studenata 1,63 (33). Najčešće korištena metoda kontracepcije su mehaničke metode, odnosno kondom, a nakon toga slijedi prekinuti snošaj, jedna od neučinkovitijih metoda zaštite kojeg koristi malo više od petine ispitanika. U istraživanju u Osijeku dobiveni su rezultati da oko 10% ispitanika redovito koristi metodu prekinutog snošaja kao metodu kontracepcije (31). Dobiveni rezultati u ovom istraživanju su da više od desetine ispitanika ne koristi kontracepciju. Istraživanje iz Švedske iz 2019. pokazao je da skoro 30% žena u dobi od 16 do 49 godina ne koristi kontracepciju. Spiralu kod njih koristi 30% žena (34).

6. ZAKLJUČAK

Cilj ovog istraživanja bio je utvrditi postoji li razlika u spolnim navikama studenata Fakulteta zdravstvenih studija s obzirom na spol, dob, mjesto stanovanja i spolni odgoj u školi.

S obzirom na spol ispitanika muški ispitanici su s više potvrdnih odgovora odgovorili na pitanja da li su najviše o spolnom odgoju naučili od medija, više koriste mehaničke metode kontracepcije od žena i imaju više spolnih partnera. Na ostala postavljena pitanja nema statistički značajne razlike usporedno sa spolom ispitanika.

S obzirom na dob ispitanika ispitanici sa 25 godina i mlađi su statistički značajno više o spolnom odgoju u pubertetu naučili iz medija, u školi i od zdravstvenih djelatnika, dok su stariji od 25 najviše potvrdnih odgovora imali od prijatelja. Svi stariji ispitanici su spolno aktivni. Značajno više mlađih ispitanika je cijepljeno protiv HPV-a. Stariji redovitije idu na ginekološke preglede, no i značajno manje koriste kontracepcijske metode. Stariji ispitanici imaju više spolnih partnera. Po dobivenim rezultatima bismo mogli zaključiti da ispitanici od 25 godina i mlađi imaju bolje spolne navike od ispitanika starijih od 25 godina.

S obzirom na mjesto stanovanja ispitanika nije pronađena statistički značajna razlika među ispitanicima. Nešto više spolno aktivnih ispitanika dolazi iz grada, više cijepljenih ispitanika i ispitanika koji redovito idu kod ginekologa je sa sela. Zaštitu prekinutim snošajem koristi malo više ispitanika sa sela, a iz grada ne koristi zaštitu. No kako ne postoji statistički značajna razlika možemo reći da se spolne navike studenata prema mjestu stanovanja ne razlikuju.

Prema svim dobivenim rezultatima ovim istraživanjem prosječna dob stupanja u spolni odnos studenata Fakulteta zdravstvenih studija je nešto više od 17 godina, a prosječan broj partnera je 3,37. Najčešće korištene metode kontracepcije među studentima su mehaničke metode (kondom) i metoda prekinutog snošaja.

Postoji potreba za još ovakvih istraživanja, pogotovo na starijoj populaciji. Isto tako, iako nije pronađena velika razlika između spolnih navika onih koji su imali spolni odgoj u školi i onih koji nisu postoji velika potreba za uspostavom spolnog odgoja kao zasebnog predmeta u Hrvatskim školama kako bi se osigurali sigurniji spolni odnosi i stvaranje sretne i zdrave obitelji.

7. LITERATURA

1. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, mrežno izdanje. Spolni odgoj. Hrvatska enciklopedija. 2021. (pristupljeno 27.2.2022.). Dostupno na: <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=57488>.
2. Apter D, Molina Cartes R. Sexuality Education: Finnish and Chilean Experiences. *Pediatric and Adolescent Gynecology*.2012; 22:332–356.
3. Petani R, Vulin A. Spolno ponašanje adolescenata, njihova informiranost i mišljenje o seksualnosti. *Iaderina*. 2018; 15/1:35-58.
4. Puharić Z, Kiralj R, Puharić F, Zeko A, Žulec A. Međugeneracijske i spolne razlike u seksualnom životu i upotrebi sredstava ovisnosti. *Archives of Psychiatry Research*. 2020; 56(1):49-62.
5. Nedarević N, Tomac L. Komparativna analiza provedbe seksualnog odgojau Republici Švedskoj, Republici Irskoj i Republici Hrvatskoj. *Časopis za odgojne i obrazovne znanosti Foo2rama*. 2020; 4/4:75.90.
6. Plazibat N. Važnost zdravstvenog odgoja u osnovnim školama Republike Hrvatske i Švicarske (završni rad). Sveučilište u Splitu, Sveučilišni odjel zdravstvenih studija. 2021; 74.
7. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Agencija za odgoj i obrazovanje. Zdravstveni odgoj – priručnik za učitelje i stručne suradnike u osnovnoj školi. Zagreb; 2013.
8. Savezni centar za zdravstveno obrazovanje, Regionalni ured Svjetske zdravstvene organizacije za Europu i Savezni centar za zdravstveno obrazovanje. Standardi spolnog odgoja u Europi. Okvir za kreatore političkih odluka, obrazovne i zdravstvene institucije i stručnjake. Köln; 2010.
9. Cijović Javorina I. Zdravstveni odgoj u hrvatskom školstvu 2012./2013. i građanski neposluh. *Historijski zbornik*. 2015; 2: 351-364.
10. Mrnjajus K. Vrjednovanje programa spolnog odgoja s pedagoškog stajališta. *Riječki teološki časopis*. 2014; 2: 293-320.
11. Sherlock L. Sociopolitical influences on sexuality education in Sweden and Ireland. *Sex Education*. 2012; 12(4): 383–396.
12. Apter D. Recent development and consequences os sexuality education in Finland. *BzgA*. 2011; 2: 3-8.

13. Bildungsdirektion Kanton Zürich Volksschulamt. Gesundheitsförderung und Prävention in der Volksschule des Kantons Zürich.; Bildungsdirektion Kanton Zürich; 2014.
14. Hadžimehmedović A, Balić A , Balić D, Tulumović A. Contraception use and sexual behavior among male students in Bosnia and Herzegovina. *Acta Med Croatica*. 2017; 71: 177-181.
15. Chawla N, Sarkar S. Defining. „High-risk Sexual Behavior“ in the Context of Substance Use. *Journal of Psychosexual Health*. 2019; 1(1): 26-31.
16. De Oliveira CM, Fregnani JHTG, Villa LL. HPV Vaccine: Updates and Highlights. *Acta Cytologica*. 2019; 1–10.
17. WHO. Weekly epidemiological record, Human papillomavirus vaccines: WHO position paper, May 2017.
18. Serrano B, Alemany L, Tous S i sur. Potential impact of a nine-valent vaccine in human papillomavirus related cervical disease. *Infect Agent Cancer*. 2012; 7: 38.
19. Grimaldi-Bensouda L, Guillemont D, Godeau B i sur. Autoimmune disorders and quadrivalent human papillomavirus vaccination of young female subjects. *J Intern Med*. 2017; 275: 398-408.
20. Kuvačić I, Grubišić G, Skerlev M, Škerk V. Preporuke za prevenciju infekcije humanim papiloma virusom (HPV) primjenom četverovalentnog cjepiva protiv HPV-a 6,11,16,18. *Medix*. 2007; 13: 72-73.
21. Posavec M. Provedba cijepljenja protiv HPV-a u Republici Hrvatskoj. *Paediatr Croat*. 2018; 62: 48-52.
22. Živčić V. Preventivne mjere u cilju zaštite reproduktivnih organa žene (diplomski rad). Sveučilište sjever. Varaždin: 2012; 52.
23. Fontanet AL, Saba J, Chandelying V, Sakondhavat C, Bhiraleus P, Rugpao S, Chongsomchai C, Kiriwat O, Tovanabutra S, Dally L, Lange JM, Rojanapithayakorn W. Protection against sexually transmitted diseases by granting sex workers in Thailand the choice of using the male or female condom. *AIDS*. 1998; 12(14): 1851-1859.
24. Ott MA, Sucato GS. Contraception for Adolescents. *PEDIATRICS*. 2014; 134(4): 1257-1281.
25. Allen-Leigh B. Use of contraception and family planning in adolescent and adult women in Mexico. *Salud pública Méx*. 2013; 53(2): 235-240.

26. Horvat V. Znanja i stavovi žena o važnosti redovitih ginekoloških pregleda (diplomski rad). Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet. Zagreb: 2020; 62.
27. Puharić Z, Kiralj R, Puharić F, Zeko A, Žulec A. Intergenerational and Gender Differences in Sexual Life and Addictive Substance Use. *Archives of Psychiatry Research*. 2020; 56: 49-62.
28. Puharić Z, Milaković D, Žulec M, Eljuga K, Filipović T. Spolne navike, stavovi i znanje o spolnosti djevojaka i žena u Požeško-slavonskoj županiji – mogućnosti intervencije. *Med Jad*. 2018; 48(1-2): 59-66.
29. Lavikainen HM, Lintonen T, Kosunen E. Sexual behavior and drinking style among teenagers: a population-based study in Finland. *Health Promotion International*. 2009; 24(2): 108-119.
30. Petani R, Vulin A. Spolno ponašanje adolescenata, njihova informiranost i mišljenje o seksualnosti. *ACTA Iadertina*. 2018; 15(1): 35-58.
31. Hibler Han K, Majer M, Jureša V. Seksualno ponašanje dviju generacija studenata u Osijeku. *Paediatr Croat*. 2018; 62: 34-42.
32. Huterer N, Nagy A. Rizično seksualno ponašanje adolescenata. *Didaskalos*. 2019; 3(3): 137-150.
33. Saić H. Reproaktivno zdravlje mladih (diplomski rad). Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet. Zagreb: 2018: 25.
34. Hellström A, Gemzell Danielsson K, Kopp Kallner H. Trends in use and attitudes towards contraception in Sweden: results of a nationwide survey. *The European Journal of Contraception & Reproductive Health Care*. 2019; 24(2): 154-160.

8. PRIVITCI

PRIVITAK A: Popis ilustracija

Tablice

Tablica 1: Sociodemografski podatci.....	str. 10
Tablica 2: Usporedba s obzirom na spol ispitanika.....	str. 11
Tablica 3: Usporedba s obzirom na spol ispitanika*.....	str. 12
Tablica 4: Usporedba s obzirom na dob ispitanika.....	str. 13
Tablica 5: Usporedba s obzirom na dob ispitanika*.....	str. 14
Tablica 6: Usporedba s obzirom na mjesto stanovanja prije dolaska na fakultet.....	str. 15
Tablica 7: Usporedba s obzirom na mjesto stanovanja prije dolaska na fakultet*.....	str. 16
Tablica 8: Usporedna s obzirom na spolni odgoj u školama.....	str. 17
Tablica 9: Usporedba s obzirom na spolni odgoj u školama*.....	str. 18
Tablica 10: Prosječni pokazatelji.....	str. 19

Slike

Slika 1: Odgovori na pitanje „ <i>Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju</i> “	str. 18
Slika 2: Odgovori na pitanje „ <i>Koju metodu kontracepcije najčešće koristite</i> “.....	str. 19

PRIVITAK B: Anketni upitnik

DEMOGRAFSKI PODATCI

1. Spol*

- a) Ž

b) M

2. Dob *

3. Mjesto stanovanja prije dolaska na fakultet*

a) Grad

b) Selo

SPECIFIČNA PITANJA

1. Jeste li tijekom osnovne i srednje škole imali predavanja o spolnom odgoju?*

a) Da

b) Ne

c) Ne znam

2. Ukoliko je odgovor na prethodno pitanje „da“, u vidu kojeg predmeta?

3. Od koga ste u pubertetu najviše naučili o spolnom odgoju?*

a) Roditelji

b) Prijatelji

c) Škola

d) Mediji

e) Zdravstveni djelatnici

4. Jeste li spolno aktivni?*

a) Da

b) Ne

5. S koliko ste godina prvi puta imali spolni odnos?

6. S koliko ste partnera imali spolni odnos?*

7. Jeste li cijepljeni protiv HPV-a?*

a) Da

b) Ne

8. Idete li na redovne preglede kod ginekologa?

a) Da

b) Ne

9. Prilikom spolnih odnosa, koristite li zaštitu protiv spolno prenosivih bolesti (prezervativ)?

a) Da

b) Ne

10. Koju metodu kontracepcije najčešće koristite?

- a) Apstinencija
- b) Prekinuti snošaj
- c) Prirodne metode (metode sigurnih dana)
- d) Mehaničke metode (kondom, femidom...)
- e) Sterilizacija
- f) Biološke metode (spirala, hormonska kontracepcija)
- g) Kemijske metode (spermicidna sredstva)
- h) Ne koristim kontracepciju

11. Mislite li da imate dovoljno informacija i znanja o spolno prenosivim bolestima?*

- a) Da
- b) Ne

9. KRATKI ŽIVOTOPIS

Zovem se Dora Cestarić. Rođena sam 16.11.1999. godine u Sisku. Osnovnu školu sam završila u Glini 2014. godine. Nakon završene osnovne škole upisala sam Srednju školu Viktorovac u Sisku, smjer Medicinska sestra/medicinski tehničar općeg smjera koju završavam 2019. godine. Iste godine upisala sam Primaljstvo na Fakultetu zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci. Od svoje 9. do 17. godine bila sam članica Udruge mažoretkinja „Glinske banice“. Od malena sam aktivni volonter Gradskog društva Crvenog križa Glina, a od dolaska u Rijeku i Gradskog društva Crvenog križa Rijeka.